

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

2

2019/2020

Василије Младеновић, III/1, ОШ „Свеши Сава”

Маријана Штевановић, IV/2, ОШ „Најшалића Нана Недељковић”

Прегршт тема

Драги наши читаоци и сарадници, већ смо дубоко закорачили у нову школску годину. Нема више грејања на сунцу. Стигло време за грејање столице. Али, ми знамо да сте ви већ зарадили прве добре оцене, да сте ухватили корак са новим обавезама и да опет имате довољно времена да се посветите и својим хобијима и љубавима. Зато не пропустите прилику да вам *Дечје искре* буду инспирација да нам се и сами придружите својим литерарним или ликовним прилозима, догађајима који су вам се учинили занимљивим, да нам поверите шта сте недавно читали и какав је утисак та књига оставила на вас.

Поверите нам слободно и ваше бриге, ако их имате, дилеме и недоумице, дрхтаје свога срца и руменило које вас обузме при сусрету са њим или са њом. Пишите нам о људима које волите или којима се дивите, о друговима и дружењу, о природи и њеном очувању, пренесите нам занимљиве приче које сте чули од својих бака или дека, од комшија и рођака.

Дакле, пред вама је прегршт могућих тема које сте у прилици да преточите у причу, песму или слику.

Подсећамо вас да време брзо лети, да ће ускоро Нова година, Божић, Свети Сава. Све су то теме које вас могу инспирисати.

Чекамо од вас и ваших наставника прилоге за наредне бројеве!

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

Година LIII • Нова серија
Број 2 • Октобар 2019. Крагујевац

Сећања

Град две младости

Од настанка Дечјих искри прошло је више од пола века. У знак пијешета према онима који су оставили темеље нашеј Часојиси и помогли му да израсне у јединствено шћиво у некадашњој великој држави, у овом броју преносимо поруку познаће срћске поетесе Мире Алечковић ућућене, преко Дечјих искри, краћујевачкој деци поводом Краћујевачкоћ окћобра.

Драга децо Крагујевца,

Срела сам вас поново овог октобра на хумкама стреланих ћака и размишљала о вама: падала је киша, ситна, јесења, она погребна тужна киша када се дубље размишља и све доживи са више осећања.

Гледала сам вас живе на хумкама мртвих, на гробовима оних који су у вашим годинама стрелани, а желели су као и ви да живе. И учинило ми се за тренутак да то нисте ви, него они, оживели над хумкама. Та ме је мисао потресла, било је у њој неке истине: били сте то ви живи, али су и они живели и живе у вама, јер да тога није њихова успомена би била мртва...

Помислила сам: да ли осећате како је велики дуг према њима остао на вама? И ваш и њихов живот треба паметно проживети, и ваше и њине туге да дотугујете, радост да породујете, снове да досаћате. И посао и ваш и њихов да посвршавате.

Ви пишете песме, приче, путописе, или само волите песме, приче, путописе – сетите се да је ваш град потресна поема, дирљива прича и необичан путопис од ропства до слободе. Како би било дивно да Крагујевац буде најлепши, најчистији, најцветнији, најгостољубивији град у нашој земљи. Ви то можете учинити: да не буде прозора без цвећа, улица без дрвећа и травњака, да не буде смећа по улицама, да они који већ доћу застану одушевљени и упитају: откуд је тако чист и цветан овај град? А људи да им одговоре: две младости у њему живе и за њега стварају; она коју су посекли рафали и она која живи и ствара за себе и за њих. Упркос смрти, Крагујевац је град борбе за живот, град младости, а ја верујем да ви можете много да учините! Верујем у вас!

*Мира Алечковић,
Београд, 12. новембар 1966.*

Као подстицај новим генерацијама, повремено ћемо из пожућелих комилећа Дечјих искри пренети и неки прилози. Овога пушта то је песма једне ученице Основне школе „Мома Станојловић“, објављена у октобарском броју 1995/96. школске године, којом се придружујемо обележавању Крајугевачког октобра.

Преображај

Стрељани дечаци 21. октобра 1941.

Постали су трава, огањ, звезда
Шумор воде, шапат ветра, пролеће
Постали су песма у Читанци
Композиција што се изводи на прослави

Постали су залазак сунца у шуми
Цвркул шева у недељу изјутра
Постали су облаци од сребра, вече
Светилиште за бројна ходочашћа
Постали су рукопис смрти, опомена

Стрељани дечаци 21. октобра 1941.
Постали су писмени рад основаца
Порука језику ракета и снајпера
Мирис младе јагорчевине и горобиља
Дуње октобра што се злате у вајату

Постали су причест, име љубави
Јесен стараца на клупи у парку
Дечије ситне паре бачене у фонтану
Постали су скакутава арија на гитари
Колосални споменик на пропланку

Стрељани ђаци 21. октобра 1941.
Постали су сјај у очима њихових вршњака
Што воде за руке девојке у Шумарице
Постали су диск месеца у житу
Све што видим око себе – постали су

Слобода у цвећу, љубав и игра у срцу.

Ивана Рајић, VII
„Мома Станојловић“, Крајугевац

понедељак	уторак	среда	четвртак	петак	субота	недеља
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Јесен у мом крају

Дошао је и тај дан када долази моје најомиљеније годишње доба. Разнолике јесење боје украсиле су мој крај.

Једва сам чекала тај тренутак. Јесен је пуна шареног лишћа и боја. Листови су раскошни и леви. Током јесени дани су обично кишовити и хладни. Тада дрвеће добија своје лепе хаљине. Велики део плодова сазрева у јесен. У свим парковима, па и на градским улицама пролазнице одушевљавају лепоте разнобојних тепиха. Као и сва деца и ја, када изађем са својом породицом напоље, волим да се ваљам у лишћу. Људи облаче топлу одећу. Деца су у својим кућама, нема више њихове граје, које је било током лета. Током јесени људи често мењају и расположење. Домаћице спремају топлу и мирисну зимницу.

Јесен оставља свој траг на природу. Моје омиљени годишње доба је јесен.

Искра Вуковић, V/1

ОШ „Свешозар Марковић”, Крајујевац

ПРОМОЦИЈА ДЕЧЈИХ ИСКРИ

Од ове школске године редакција „Дечјих искри“ у сарадњи са Народном библиотеком „Вук Караџић“ одлучила је да, у циљу његове популаризације, почне са промоцијама по основним школама. То има за циљ да се ученици упознају са садржајем Часописа, али и да се укључе у његово креирање достављањем прилога и давањем разних предлога за евентуалне измене.

Овог пута посетили смо основну школу „Доситеј Обрадовић“ у Ердечу, где смо са ученицима од петог до осмог разреда реализовали радионицу „Пишем, дакле постојим“. У њеном првом делу упознали смо их са важношћу читања и његовом узрочно-последичном везом са писањем, те у скалду са тим условима и могућностима за упис у Дечје одељење и огранке Библиотеке, као и богатим избором књига које се тамо могу наћи. Заједно смо дошли до закључка да се од књига „умно“ расте, богати речник, али и развија „лепо“ писање.

У другом делу радионице ученици су добили задатак да пронађу неколико

епитета, поређења, метафора и контраста за реч СУНЦЕ. Након тога „најхрабрији“ међу њима су се одважили да иступе пред своје другаре и сачине песму, коју можете прочитати у наставку:

Сунце је извор нашег живота.
Свему што се рађа и клија
потребна је његова топлота.

Светлост његова доноси дан,
Мрак тада тоне у сан
и цео свет је радостан.

*Уна Марија Петровић V/1
Лука Јанковић VII/2*

На крају дружења исписивали смо асоцијације на реч ЛУБАВ, од којих смо саставили песму, која ће нас подсећати на ово дивно дружење. Растали смо се уз осмехе, „Дечје искре“ у рукама, нове мале сараднике, који су изразили жељу да постану део наше искричаве дружине и обећање да ће нас Искре поново окупити!

Крагујевачки октобар

Верујемо да сте били на Великом школском часу у Шумарицама и овој 21. октобра да одате пошту ђацима и професорима стрељаним 1941. године и да сте саслушали грамско извођење поеме Поуке из шуме песника Александра Шурбаковића. Не верујемо, међутим, да сте зајамтили стихове ове поеме, па вас, ради обнове и утврђивања сећања на овај догађај подсећамо на њега уводном песмом, коју је извео Хор мртвих деџака.

Улазна песма

Рецимо да смрт не постоји
И да је та шума у нама
Тек густа флора страха.
Мајка нас доји топлим млеком љубави,
И све је тако бесмртно и могуће
У каљевој топлини њеног загрљаја.
Благослов сунца,
Разбокорена поља,
Кликтање тетреба и креја, гибање хипнотисаних крошњи,
Милодарје годишњих доба.
Рецимо да смрт заиста не постоји
И да та шума око нас
Као маховину узгаја сенке.
Она ће нам опет изумети север.
Рецимо да те сенке нису наше,
Јер ми смо другачије учили да ходамо.
Учили смо да је дом тек шкољка
Где у седефу мајчиног загрљаја
Од песка постајемо бисер.

Рецимо да наш час још увек траје
И да нас Велики Мештар овом шумом учи
Само суштинским својствима ствари:
Граници ваздуха,
Кристалима обећаног светла,
Биологији наде,
И како је било оном краљу
Кад му је шума у двор нахрупила.

Ако је то заиста тако,
Ако смрти заиста нема,
Шта то упорно у нас сада зури,
Чему та угљена празнина,
И челиком уоквирени мрак?

Сећање на ђаке које су мишраљези покосили на падинама Шумарица преноси се са генерације на генерацију. То памћење и њих чини живим у овом времену. Они су ојомена и позив на мир и разумевање. Неки млади нараштајаји настављају њихове прекинуте живото. О томе сведоче и две песме објављене у октобарском броју Децјих искри школске 1995/96. године. Можда ће ови стихови обрадоваћи и њихове ауторе након четврти века и подсетићи на младалачку песничку инспирацију.

Ја сањам осмехе другова својих

Кад невреме дође
и олуја рата захвати све
Кад претешко бреме падне
на плећа нејака дечја
Кад очи гладне на небу
изгубљени осмех траже
помислим да је крај
Јер све је било некад давно
и кућа и праг и осмех благ
и звезда на небу траг
И ништа више као пре
залуд се гине залуд се мре
Ако и осмех са дечјег лица
понесе птица
а метак погоди њу
Па буде ту бескрајна тама
а Сунца има и греје
Студен у костима и мислима
помислим да је крај
А онда осмех ил плач свеједно
ко изненадни сјај
јави се у даљини
И ноћ претвори у дан
А птица осмех врати
ја сањам
да поново почиње све
ту где је био крај

Небојша Дуњић, VIII
„21. октобар”, Крајујевац

Маријана Сисаћ, I/3
ОШ „Наша лија Нана Недељковић”

Ту сам

Ту сам, у наручју твоме, животе.
Љуљашке твоје моје биће носе.
Сањам о сутра, а вапај се оте,
руке твоје будућност ли нам носе?

Корачам, тиха као сена
гробом што већ сутра мој ће бити.
Жива ил мртва, уплахирена.
Очај овај не може се крити.

Рађам се и умирем као траг
нечег што било је и сад га нема.
У очима слепца појави се страх
у моме срцу – успомена.

Туђим ја светом корачам сад.
Можда и несуђени пријатељ ту спава.
Сутра већ и мој живот млад
јер – међу гробовима живи само трава.

Александар Стојиљковић, VIII
„Трећи крајујевачки баџалон”, Крајујевац

Хоћу бићи дете

На прошлогодњем конкурсy Сјомен-парка „Крајујевачки октобар“ у оквиру манифестације „Достига су светиу једне Шумарице“ на тему „Кажу ми да одрастем а ја се осећам као дете“ сачињено је 430 литерарних радова. Најтражене смо објавили у четвртом броју Децјих искри прошле школске године, а у овом објављујемо одабране из Зборника најбољих. Ауторе пошћисујемо са ондашњим разредом и одељењем.

Задржаћу дете у себи

Да ли године које имамо стварно показују колико смо стари? Да ли треба после сваког рођендана да се осећамо старије и озбиљније? Или да мењамо понашање и навике само зато што се „девојчица са десет или дванаест година више не игра луткама“?

Размишљам о себи... Анализирам своје навике и жеље и питам се да ли сам у односу на њих престара. Кажу ми да лутке, цртаће и игре заменим домаћим задацима, учењем и озбиљношћу. Док се посматрам у огледалу, закључујем да сам велика, одрасла девојчица, али своје невинe и чисте детињасте особине и навике не бих мењала. Желим да останем дете када долазе гости и доносе чоколаде и када ме мама љуби за лаку ноћ. Знам све своје обавезе и одлично их обављам, али не желим да пустим дете у себи да остане само, уплашено и на силу потиснуто. Кад будем старија и кад од мене буду очекивали још већу озбиљност, загрлићу то дете у себи и нећу му дозволити да нестане јер сматрам да онај ко одрасте и занемари дете у себи, не може да буде истински срећан.

Свако треба да буде у оној кожи у којој се најбоље осећа. Сви старимо,

Дарија Матјејић, V/1
ОШ „Милушин и Драгиња Тодоровић

али зар морамо добити онај отужни израз лица и угашене очи? Није ли дивно видети зрело и мило лице из чијих шеретских очију извирује дете и шири сјај чисте душе. Бићу једна од ретких, задржаћу и неговаћу дете у себи које се радује животу и малим стварима.

Марија Вујисић, VI/1
ОШ „19. октобар“, Маршић
Професор српског језика:
Тајјана Јабланчић Бекић

Дете у мени буну се и плаче

Хор одраслих (озбиљним и претећим гласом):
*Одрасли штиа чекаш, љакуј се и крећи
изјовора више немаш, досија је било машћарија о срећи!*
Одрасти, похитај, у свет одраслих се пресели,
говоре одреда сви, а то моју душу не весели.
Хајде већ једном! Успавај године младе.
Ово срце нежно наумили су да мењају 'ил ваде.

Кажу да одрастем, више нисам дете,
ломе ми крила, не дају им да лете.
Дете у мени буну се и горко плаче,
око себе поставља бедеме све више и јаче.

Не, не желим одрасти, постати други неко,
не желим да се опростим од детињства и оставим га далеко.

У срцу вечно дете остајем, остаћу то дубоко и у души.
Своју слободу ни за шта не дајем, не желим да ми неко снове руши.
Пустићу да ме ветар носи, раширићу крила своја мала,
пустићу сунце у косу, као што сам и до сада знала.

Не! Не! Одбијам да одрастем, да израстем у неко сасвим друго ја,
нећу и не желим док ово звездано небо нада мном сја.
„Отвори очи, погледај око себе“, топлим речима саветује мајка.
„Живот чека на тебе, али знај да није бајка“.

„Пут пред тобом трновит биће“,
милујући по коси шапуће бака.
„Корачај, не застајкуј, нова зора свиће,
само храбро напред, мораш бити јака.“

Одрасти, одрасти, одјекује са свих страна,
вуку ме у свет са прегршт немира и мана.
Питам се зашто то упорно од мене очекују и траже,
нисам спремна да постанем део њиховог света, овде ми је драже.

Одрастање људима брише осмех с лица,
последње што желим је да будем намрштена девојчица.
Свет у бојама пролећа не мењам за облак сиви,
ако пре времена одрастем, други ће бити криви.

По ко зна који пут вас молим да ме саслушате и разумете,
Безбрижна сам, разиграна и ведре једино док у себи чувам дете!

Јована Рашковић, V/1
ОШ „Живадинка Дивац“, Крајујевац, Насћавница: Ивана Милосављевић

На светосавском путу

Школска управа је и ове године, у оквиру Госпојинских свечаности, које већ деценију организује братство крагујевачког Саборног храма, расписала ликовни и литерарни конкурс за ученике. У осамстој години самосталности Српске православне цркве, тема конкурса, као и целокупних десетих Госпојинских свечаности Шумадијске епархије, била је *Свети Сава и Српска Православна Црква у наручју Пресвете Ботородице*.

На конкурс је пристигао већи број пре свега ликовних, али и литерарних радова ученика школа из Крагујевца и других места Шумадије. Жири који су чинили свештеници Саборне цркве: Срећко Зечевић и Слободан Савић, професор ФИЛУМ-а др Часлав Николић, наставница ликовне културе Анђелка Амуш и вероучитељ Владимир Петровић, као најуспешније издвојила је радове 24 ученика. Као награду за свој труд, ови ђаци добили су поклоничко путовање до Свете Горе и других светиња у Грчкој, које ће, према традицији, бити остварено почетком септембра наредне године.

Ми ћемо у *Децим искрама* објављивати награђене радове са конкурса Школске управе у оквиру Госпојинских свечаности.

Од принца до свештешља

Пут чисте душе

Рођењем једног српског принца у XII веку српски народ добио је духовног вођу, светитеља, одважног човека. Али, његов пут није био нимало једноставан. Рођењем добија прилику да изабере два пута – онај прави пун паркова добротe, језера праштања, река давања, планина љубави, долина морала, брегова правих вредности на крају кога се налази море чистих душа и чистог образа, хришћански пут, чију је стазу у нашем народу међу првима утабао рашки мудри принц; и други, неславни пут којим се некад послуже непослушни, који морају знати да је на крају њега велика провалија и да га се морају клонити. А наш Растко, понос и дика светог српског народа борио се да нико не скрене у тај други, бешчасни пут. Учио је Сава, како га беху назвали касније, припаднике српског народа – од пастира до краља, правом путу.

Јусџина Зечевић, VI/1
ОШ „Рагоје Домановић” Крагујевац

Али ко је њега научио пре него што постаде Сава, још док бејаше мили Растко Немањић, син великог жупана Стефана Немање? Док бејаше млади пастир – ко му је показао прави пут? Ко је Растка научио да шета парковима доброте, да плива језерима опраштања, да рони рекама давања, да освоји врхове планина љубави, да жање долине морала, да проналази путељке бреговима правих вредности и да завршу пут у мору чистих душа и чистих образа? Ко је то учинио? Ко ме да се несебично, великодушно захвалимо што изгради пут Српској православној цркви? Ко ме да одамо почаст када склапамо очи што је Растку објаснио да он мора бити духовни вођа, светитељ, али пре свега одважни младић који мора прећи велике раздаљине ако жели свом вољеном народу усадити знање о правом путу?

Бејаше то Богородица – Пресвета Дева Марија, Исусова мати. У њеном се наручју после рођења нашао мали Растко. Својом добротом га је задојила као 12 векова пре тога младог Исуса. Напојила га је неизмерном љубављу, а наш мудри Растко схвати тај тренутак у наручју Богородице по први пут као симбол и предсказање правог пута. Као снагу да сам утаба стазу ка подизању нечега најсветијег што овај мали балкански народ има, а што ми знамо као Српску православну цркву. Нешто где ће Срби учити о једином правом Богу. Нешто где ће Срби стицати знање о свему познатом у датом тренутку. Нешто где ће Срби увек тражити уточиште када им је тешко и где ће оберучке уз правовремени смешак бити прихваћени. То је за све Србе – Српска православна црква. То смо ми.

Сви Срби разумеше, сада већ Саву, када им приповедаше многе приче и када им причаше о Исусу, Богородици, јеванђељима, Васкрсу. Разумеше Срби да је најбоље ићи Савиним путем и своје животно ходочашће завршити како доликује: чисте душе. Схватише да, ако им треба помоћ, увек је могу потражити од Српске право-

Јулија Глијорић, VI/3

ОШ „Светиозар Марковић“ Лаиово

славне цркве. Свега тога не би било да се Растко није нашао у наручју Богородице, да га Она није научила правом путу, а он био mudar да схвати. Сви Срби би лутали странпутицом и завршили у амбису, никад не би видели чари доброте, опраштања, давања, љубави, морала, правих вредности и, на крају, не би видели најсјајније море чистог образа и чисте душе.

Зато ми, Срби, у свим крајевима света, од Чикага до Владивостока, од Њукаста до Сиднеја то морамо знати и морамо рећи: „Хвала ти Богородице! Хвала ти, Свети Саво! Хвала, Српска православна цркви, што не лутамо путевима зла, забрављања, отимања, мржње, неморала и искривљених вредности! Хвала вам и од мене! Надам се да ћу увек бити на правом путу.“

Љубомир Павић, IV/4

Прва крајујевачка гимназија

Пред иконама Светиої Саве и Пресвѣѣ Богородице

Чудесна светлост испуњења

Свети Сава. Најзначајнија личност српске историје и културе. Чудотворац коме се и данас данас молимо, светлост која и данас обасјава, светац којег и данас славимо. Пресвета Богородица. Заштитница жена и болесних. Заштитница хришћанства. Ређе названа Дјева Марија, годинама и вековима уназад представља симбол хуманости, доброте, храбрости.

Док стојим у цркви и палим свеће за здравље мојих најближих, посматрам

икону Пресвете Богородице. Замишљам је у дугој, златној одори до земље дугачкој. Лица чедног и осмеха нежног, са иконе шаље магичну светлост и огромну снагу. Окружена апостолима, светитељима и осталим девицама и мученицима шаље нам јасну поруку да верујемо у Бога и у своје ближње, да не посустајемо на најмањим препрекама у животу и да храбро корачамо кроз живот.

У тој језивој хладноћи цркве, пажњу ми привлачи још једна икона. Икона Светог Саве. Свети Сава, наша вечита прича никада до краја испричана. О њему свако зна понешто, али нико не зна све. Историјска личност претходних, али и будућих векова. Називали су га „најлепше српско дете“ које је даровано Богу и „најлепши српски лик“ кроз који се Бог нама приказује. Није случајност да се баш те две иконе налазе једна до друге. Схватам да су њихови животи били и те како повезани. Обоје велики добротинитељи, заштитници, просветитељи, личности којима се српска историја и култура могу поносити.

Литургија се приводи крају. Море људи напушта цркву, а ја и даље немо стојим. Необјашњива светлост улази кроз прозорска окна, док лик Светог Саве лебди над Богородицом. Ово је чудо! Да ли само ја ово видим? Да ли сам ја предодређена за то? Осећам се чудно, срећно, збуњено. Напуштам црквено двориште као поново рођена.

Године се нижу, векови пролазе, сада смо у XXI, а прича о ово двоје великих заштитника и просветитеља и даље испуњава наша срца и позива на мир, веру и љубав.

*Теодора Миливојевић, VI/2
ОШ „Светиозар Марковић”, Лајово*

Пресвѣѣа Богородица Море врлина

Дете сам, али разумем.
Дете сам, али волим.
Дете сам, али се дивим вери својој.
Док корачам кроз светињу,
у очима ми сјај,
у глави мир, а у срцу спокој.
Моје мисли се роје,
а мала глава жељна знања
покушава схватити одакле толика
снага?
Снага православља у лику једне жене,
а та жена име има:
Пресвета Дјева Марија.
Посредница нашег спасења,
жена јака попут стена.
Саткана од достојанства,
својим молитвама, саветима и
трпељивошћу помагала је свима.
У том лику једне жене
видим море врлина,
прегршт савршенстава,
глас разума и руку спаса.

*Маџија Баловић, IV/2
ОШ „Драгиша Михаиловић”,
Крајујевац*

Чуј ме, светише

Из основне школе „Јован Појовић“ добили смо неколико прилога на тему „Чуј ме, светише!“. Била је то лепа прилика да њихови аутори покажу свој однос према светишу у коме живимо. Вероватно сличне погледе дели већина младих, па преносимо неке од пристијалих радова. Они који грубачије мисле или осећају нека нам се јаве.

Хвала на овоземаљским даровима

У време тихе летње вечери волим да седнем на љуљашку и размишљам о томе како разговарам са неком сасвим необичном планетом, ветрићем који ми гласно милује образе и месечином која се попут нечујне сенке лагано ушуња у моје биће и обузме ме сву.

Застанем и осетим снажну бујицу емоција. Осетим да имам потребу да сву своју искреност предам усамљеној врби на брегу. Знам, она ме може разумети.

Размишљам о томе како је моје име јединствено јер имам право на њега и на два драгоцене бића која су ми подарила живот - моје родитеље. Желим да свако зна да имам право да слободно живим и дишем у својој земљи, да имам право на углед и част.

О, свете, искрени друже, хвала ти на свим овоземаљским даровима. Срећа је што могу спознати сву лепоту књига и бесконачно трагати за новим сазнањима. Срећа је што имам право да безбрижно проводима дане у загрљају своје школе која ме води правим путем ка блиставој будућности.

Чуј ме, свете! Свако дете има право на своју културу, веру, традицију, обичаје и језик. Сва деца овог света желе игре без граница, играње у парковима, слободно време проведено у спортским активностима, па и право на предах и одмор.

Чуј ме, свете, свако дете има право да слободно искаже своја осећања: љубав, искреност, радост, бол, разочарање... Свете, ти си ме научио да поред права имамо и обавезе према себи и према другима. Научио си ме да волим све људе и њихове различитости, све расе, вероисповести, полове, богате и сиромашне. Научио си ме да поштујем туђе мисли и да своје слободно изражавам.

Свете, хвала за све чему си ме научио у раним годинама детињства! Хвала за живот налик на бајку и кочију којом ме водиш кроз дивне пределе моје земље.

Ива Радуловић, VII/4
ОШ „Јован Појовић“, Крагујевац

Пустоловина за памћење

Прошлог лета десило ми се много занимљивих ствари, али оно што ћу највише памтити је жичара у Скопљу, у Македонији.

Моја породица и ја смо свратили у Македонију, код родбине, пошто смо се враћали са мора из Грчке. Дан је био леп и сунчан па нам је то изгледало као савршена прилика да посетимо неку занимљиву и посебну дестинацију.

Сетили смо се да бисмо могли да одемо да се возимо жичаром. Аутомобилом смо се попели на планину Водно крај Скопља, где се она и налазила. Ушли смо у мали паркић где су се куповале улазнице за жичару. Купили смо их и кренули у пустоловину. Кабине су биле затворене. Ушли смо унутра. Нисмо се ни попели довољно високо да видимо све, а мени је већ било лепо. Што смо се више пели, било је све лепше и лепше. Када смо се попели на видиковац са кога се све најбоље види, изненадили смо се. Поглед је био прелеп.

Подухват за понос

Ујутру када устанем, не знам како ће ми дан проћи, али се надам да ће сваки бити занимљив. Неки дани личе један на други, а неки не.

Један занимљив доживљај мени и мојој породици догодио се у Грчкој на мору. Стигли смо у луку Пиргос, где смо летовали. Одмор је текао као што смо планирали. Обишли смо разна занимљива места као што је Олимпија, где је први пут запаљена олимпијска бакља.

Једног јутра смо устали и отишли на плажу. Помислили смо да ће овај дан тећи као и сви други. Било је подне, на плажи је било све више људи. Купала сам се и угледала малог дечака који се приближавао води. Обратила сам пажњу јер је улазио у

виделе су се све мале куће, високе зграде, споменици, мостови, школе... Читаво Скопље као на длану.

Наставили смо да се пењемо још. Када смо стигли до врха и изашли, угледали смо велики крст. Видео се он и из града, али изблиза је био већи и много лепши. Сели смо у кафић да се одморимо. Моја сестра и ја појеле смо по сладолед, а наши родитељи попили по кафу. Још мало смо прошетали туда да бисмо видели да ли има још нечег интересантног. Пронашли смо телескоп. Требало је да убацимо новчиће да бисмо могли да гледамо. Урадили смо то, али телескоп није радио. Били смо због тога мало разочарани.

Вратили смо се жичаром назад и још мало прошетали. Посетили смо и једну цркву, а затим сишли назад у град.

Ова посета је била веома занимљива, јер се тако нешто не догађа сваки дан.

*Ивана Соврлић, V/1
ОШ „Трећи крајујевачки баџалон”*

воду, али није имао мишиће. Као и свако радознано дете ушао је у воду и потонуо. Брзо сам пришла и извадила га из воде. Све то је приметио мој тата као и много људи на плажи. Пришли су да ми помогну. Дечак Димитрис када је дошао до даха, почео је да плаче. То је чула његова мама и брзо дотрчала. Захвалила се и одвела дечака, а мени је остатак дана прошао у јако чудном расположењу.

Сви су били веома поносни на мене, а ја сам стално размишљала шта би било да га нисам спасила. Срце ми је куцало као никада у животу.

*Искра Вуковић, V/1
ОШ „Светозар Марковић”, Крајујевац*

ДЕЧЈА НЕДЕЉА

У циљу обележавања Дечје недеље од 7. до 13. октобра Народна библиотека „Вук Караџић” организовала је у Дечјем одељењу и Огранцима (Пивара, Аеродром, Стара колонија, Бресница, Грошница, Станово, Страгари, Чумић) бесплатан упис за све основце, али и различите забавне програме са циљем упознавања библиотеке и развијања љубави према књизи и читању.

Дечје одељење је за одељенске посете организовало радионице „Читам, дакле постојим” рађене по књизи „Мој урнебесни приручник о књигама”. Том приликом ученици су извели закључке да се од књига „умно” расте, локна коса, сија лице, те да оне не гоје, немају рок трајања, не могу се покварити, а не изискују снагу, интернет конекцију и даљински управљач. Такође, током читања нема реклама, а крај књиге се може сазнати одмах. За читање књига не треба лепо време, оне греју душу и развијају машту. На крају су техником „невидљиве књиге” дошли до онога што би највише желели да читају. Своја искуства поделили су са библиотекаркама, које су их упутиле на сличне књиге у библиотеци али и на могућност да и они могу написати то што су замислили и своје радове објавити у „Дечјим искрама”, које су на крају дружења и добили на поклон.

У гостима Дечјег одељења био је и истакнуту песник за децу Дејан Алексић, који је кроз игру на занимљив начин представио деци своје ставралаштво и показао колико је читање важно за развој говора и личности уопште.

Огранак Библиотеке у Колонији, поред уобичајених одељенских посета, угостио је чланове глумачке секције основне школе „Наталија Нана Недељковић” који су својим другарима из школе „Станислав Сремчевић” извели представу „Крагујевац виђен очима једне породице”. У овом Огранку са децом се дружио и песник Александар Јањушевић.

Библиотека се захваљује свим школама које су узеле учешће у Дечјој недељи и довеле своје ђаке у Дечје одељење или неки од Огранака. Нека они буду светао пример, који ће следити и остали у заједничкој мисији очувања лепоте читања!

Из Вукова рукава

Објављено је више издања српских народних приповедака које је прикупио Вук Стефановић Караџић. У *Новинама сербским* Вук 1821. објављује своју прву збирку *Српске народне приповедаке* са дванаест прича. Следећу збирку, практично антологијску, са 50 прича у коју је уврстио шест из првог издања, објављује у Бечу 1853. године. Вук ни у овој није објавио све што је сакупио. Неке приче је објављивао у периодици, а неке су остале у његовој оставштини након смрти. Тако је 1870, шест година након његове смрти, објављена постхумно најобухватнија збирка, у коју су ушле и такозване шаљиве приче. Објављујемо у изворном облику избор управо тих прича, које често имају и поучни карактер.

Сељани купују памет

Састану се један дан на обично мјесто старјешине и главар од једног мјеста који је на мору шкољ, и стану се корити једни другога, како од њих никад не може бити мудар као што у у друга мјеста има мудријех људи.

– Знате ли, браћо – рече један понајмудрији – до чега је то? Све без пуне памети, него ајдемо скупити педесет талијера па да пошљемо у Млетке тројицу од нас да купе, јер су Млечићи, чуо сам, најмудрији и да толико памети имају, да и продавати могу па и цијене.

Сви на то пристану, те скупе речене новце и оправе тројицу, те у Млетке. Кад тамо дођу, почну припитивати ће би је купили и по што ока. Тако се намјере на некаква мајстора хитра у руги и подсмјеху, који им рече:

– Ја ћу вам продати не оку но литру, а двије нека ми остану за те аспре.

– Ево вам памет овђе, него одмах бјезите дома, и не отварајте приђе но дома дођете.

Сељани се врате весели у исти брод, с којим су и дошли, па кад дођу близу својега мјеста, рече један од њих:

– Ваистину није право да памет подијелимо свакоме једнако, него узмимо ми тројица половицу а половица нека свему селу.

Остала двојица пристану одмах на то, па кад отворе шкатуљицу, а миш као миш побјегне те се негђе у брод завуче. Сад сељаци начну кукати и лелекати а један одговори:

– Што вам је? Ево је броду, нигђе није побјегла.

Кад дођу, дочекају их браћа жељно и радосно, но кад чују зли глас, озловоље се, па се најпослије договоре те брод извуку на сухо и стану га редом чувати све по један од села, па кад гођ би што шћели да кому мудро отпишу или одговоре, вазда би у брод отишли, да најприђе памети напуне.

Непознате речи

ШКОЉ – мало острво или гребен у мору
ШКАТУЉИЦА, ШКАТУЛА – мала кутијица, кутија
ТАЛИЈЕР, ТАЛИР – врста сребрног новца

ОКА – стара мера за тежину (1,283 кг.); имала је 4 литре
ВАИСТИНУ – уистину, доиста, заиста
ВАЗДА, ВАС ДАН – стално, целог дана

Како су настала имена насеља (По Тодору Радивојевићу у књизи *Насеља у Лепеници*)

КУТЛОВО: То је једно од четири лепеничка насеља која имају изузетан положај, јер не леже ни на каквој текућици. Оно је на странама три плећата брда: Главнице, Калема и Ковионице. На Главници је крај Сечине, на Калемима Трмчиште, а на Ковионици Божанићки крај. Село је на десној страни Милановачког друма идући од Крагујевца. На обема странама Тополског друма је крај Трмчиште, између њега и Сечина су ливаде и воћњаци, а сеоским пољима је одвојено од Божанићког краја. Сеоски су крајеви састављени од махала или кућних група већих родова. Такве су махале у Сечинама Недовићи и Поповићи; у Трмчишту Синђелићи, Обрадовићи и Ранковићи; у Божанићима Божанићи, Мишовићи и Маринковићи.

Село је настало у другој половини 18. века, Село је добило своје име по истоименом селу уврх Косанице, одакле је добегао овамо његов најстарији род – Обрадовићи. Имена крајева постала су овако: Сечине су основане у посеченој шуми у збегу. На месту данашњег Трмчишта биле су у турско доба трмке за пчеле. Божанићки крај има име свог најстаријег рода.

НИКШИЋ: Никшић је на десној страни реке Лепенице, на теменим и странама четири присојна брда од којих су два безимена а друга се два зову Поље и Старац. Кроз ово село не протиче ниједна речица, па чак ни најмањи поточић. Село се дели на махале: Бошковићку, Андрејићку, Радојичићку и Јовићку. Бошковићи су на брду Пољу које се спушта у Лепеницу према селу Бадњевац. Радојичићи су по странама безименог брда које прелази у поље звано Лугови. До њих су куће Андрејића, који су до сеоског гробља, на брду Старац. На брду поред самог крагујевачког друма су Јовићи.

Никшић су основали, за време Карађорђевих ратова, четири рода: Андрејићи, Јовићи, Радојичићи и Бошковићи. О постанку имена овог села постоје три тумачења, која се слажу у томе да је оно изведено од особног имена Никша. Једни веле, да је дато по имену Никша-паше који је овамо дошао из Ниша на свој спахилук. Други кажу, да је међу сеоским оснивачима био неки Никола, звани Никша, који је 1813. године прешао у Срем, одакле се више није вратио натраг. Трећи, пак, причају да је ово село било спахилук Никше-бега који је живео у Баточини, те је по њему дат назив спахилуку, а од овога је дошло име селу.

ГУБЕРЕВАЦ: Простире се на обема странама реке Раче и њене десне притоцице Крчмаре. Куће су подигнуте на странама брда и косањница, који немају нарочитих имена или се називају по имену краја који је на њима као: Летовиште, Гегеташ и Дреновача. Већи родови су Јовикићи, Матејашевићи, Осаћани, Лекићи, Велемукићи и Ђосићи.

Сељани кажу, да је њихово село прозвано Губеревац стога што је на његовом месту била некад густа шума, да се човек осећао у њој као под губерром. По свој прилици име су донели оснивачи села или који од најстаријих родова. Ђосићи, трећи по старини род сеоски, досељен је овамо из драгачевског села Губеревац. Овде су затекли, у збегу, Велемукиће и Матејашевиће, којима рекоше одакле су добегли. Ови примише име драгачевског села за назив свог насеља.

Манифестације

Први фестивал децјег песничког стваралаштва у Крагујевцу Где су књиге нема бриге

Почетком октобра, у организацији Удружења „Где су књиге нема бриге”, одржан је први фестивал децјег песничког стваралаштва под називом „Желим да будем дете”. Према речима Александра Јањушевића, крагујевачког писца за децу, заступника Удружења, учешће на фестивалу узео је педесет један ученик из једанаест основних школа и једног приватног центра са територије Града. Домаћин фестивала била је писац за децу из Ниша – Виолета Јовић. Жири у саставу Славка Петковић Грујичић – писац за децу и младе из Београда, Јелена Миковић – професор српског језика и књижевности из Крагујевца и Зоран Ранитовић – писац за децу и младе из Крагујевца, прогласио је најуспешније ученике у две категорије.

У категорији ученика од првог до четвртог разреда на тему „Детету је све по мери” најбољи су били Ђорђе Капетановић из ОШ „Милоје Симовић”, Дуња Радивојевић из ОШ „Драгиша Луковић Шпанац” и Тијана

Недељковић из ОШ „Наталија Нана Недељковић”.

У категорији ученика од петог до осмог разреда, на тему „Срећним ме чини...” најуспешнији су били Маја Радосављевић из ОШ „Наталија Нана Недељковић”, Лука Љубисављевић из ОШ „Милоје Симовић” и Давид Стевановић из ОШ „Јулијана Ђатић”.

У оквиру фестивала организовано је више активности. Првог дана крагујевачки писци за децу Ана Живковић, Гордана Васиљевић Стевановић, Зоран Ранитовић, Момчило Милојевић, Предраг Томашевић и Александар Јањушевић били су гости Дома културе у Грошници, где су се дружили са основцима из школе „Наталија Нана Недељковић”. Другог дана писци за децу и младе Славка Петковић Грујичић, Виолета Јовић, Зоран Ранитовић и Александар Јањушевић учествовали су у књижевном дружењу са ученицима из школе „Јован Поповић”. Завршна манифестација одржана је пред препуном салом Књажевско-српског театра када су најуспешнијима додељене дипломе и похвале уз пригодне награде у виду књига.

Како рече Александар Јањушевић, оснивач фестивала, жеља је да фестивал постане традиционалан и да буде манифестација по којој ће се град Крагујевац препознавати. Фестивал је суфинансиран од стране Града Крагујевца и подржан од неколицине шумадијских привредника, пријатеља фестивала.

У овом броју објављујемо награђене радове а у наредним бројевим читаоци *Децјих искри* имаће прилику да прочитају још неке од пристиглих на конкурс овог фестивала.

Јелена Прокић, VII/3
ОШ „Свети Сава”

Емилија Николов, III/1
ОШ „Свети Сава”

Бујна дечја машта

Родитељима срце трепери,
кад је детету све по мери.

Од малог детета што зановета
може се очекивати свашта,
јер њему ради бујна машта.

Да се игра и цртани гледа,
за учење нема реда,
по мери је детету то,
чим га опомену, пита „Што?”

Да га воле ујне, тетке, стрине,
да о њему други брине,
детету је то по мери
њему нико не сме да замери.

Да бициклу вози,
скакуће на једној нози
и да јаше на кози,
по мери је то њему,
за родитеље најбоље у свему.

Дуња Радивојевић, II/2
ОШ „Драгиша Луковић Шћанац”
наставник: Снежана Милошевић

Не да да га стари гуше

Свако дете мирне душе
не да да га стари гуше.
То што тата јури, трчи
да потпише и овери
детету је све по мери!

Да поштује баку своју
и све да ради по њеном кроју,
док га сочне трешње зову.
Бака каже: „Ти набери”,
детету је све по мери.

Кад у школи буде стани-пани,
глупости се разних мани,
поправи се и сабери,
детету је све по мери.

Тијана Недељковић, IV/2
ОШ „Нашалија Нана Недељковић”
наставница: Ивана Иванковић

Тимски рад доноси успех

Фудбал за мене није само игра
јер кад играм, брз сам као чигра.
У рашље лагано гађам петом
као да се играм пикадом и метом.

Срећним ме чини фудбалска лопта,
а поготову рођенданска торта.
За мене никаква препрека није пад
јер у тиму увек постоји тимски рад.

Брз аутомобил волим баш дуго,
а највише тркачки „Застава југо”.
Тркачки аутомобил уопште није фин,
јер не троши плин, него бензин.

Срећа за мене је кружна стаза,
јер тамо не иде мамина маза.
На стази мирише мирис бензина
а наше тело је пуно адреналина.

Погледи снени

Срећном ме чине погледи снени
од којих моје лице често зна да црвени.

Срећном ме чине једне плаве очи,
због њих срце жели да искочи.

Срећном ме чине моји другари,
мили, драги, весели и прави.

Пријатељи никад нису део сене,
много их волим, јер позитивно утичу на мене.

Срећном ме чини мирис руже,
коју ти за матуру добри дечаци пруже.

Срећном ме чини свитаца светлост,
као и доброте вечност.

У свету аута постоји једна мана,
јер трке не воле мама и сестра Лана.
За трку ауто ми спрема тата
а наш помоћник алат му дохвата.

У свакој трци нема брига
када је на глави кацига.
Она нашу главу чува
док адреналин кроз вене грува.

На стази водећи је Борковић Дуле,
а његов противник је Луле.
Срећа ме увек прати,
јер ме воли моја мати.

*Лука Љубисављевић, VII/2
ОШ „Милоје Симовић”
наставник: Милена Обрадовић*

Срећном ме чини и са катанцима мост,
кад год га видим, буди се радост.

Срећном ме чине дани на плажи,
пролећна чуда и летње дражи.

Срећном ме чини и када веје снег,
тада нови капут добије наш брег.

Срећном ме чине остварене жеље,
јер нам пружају радост и весеље.

Срећном ме чини победа свака,
и против лошег карактера,
и она најтежа- против рака.

*Маја Рагосављевић VI/1
ОШ „Нашапија Нана Негељковић”,
Грошница
ментор: Неда Цвејић*

Шта ме чини срећним

Шта је то срећа, често се питам.
У тражењу одговора, стално скитам.

Колико велика може бити?
Да ли се она може скрити?

На моме лицу осмех засија,
кад ми нечије друштво прија.

Срећан сам када узмем фотоапарат
стари и фотографишем лепе ствари.

Природу и људе око себе,
пренесем на слике за успомене.

Чини ме срећним и оцена свака
која је показатељ доброг ђака.

Најсрећнији сам уз породицу своју
док смо скупа сви на броју.

Када је моја породица здрава,
онда тој срећи нема краја.

*Давид Стевановић, VI
ОШ „Јулијана Ђашић”, Сираџари
наставница: Биљана Лакић*

Волео бих да полетим

Шта би било да сам лав,
да сам змија, да сам мрав?
Био бих ко разне звери,
детету је све по мери.

Волео бих да полетим,
на свачије раме слетим.
Да прелетим брда, поља
и да радим шта ми је воља.

Да сам птица или звери,
детету је све по мери.

Кад бих био страшни змај,
па где би ми био крај.
Признаћете, чудне звери,
детету је све по мери.

По мери мама, по мери тата,
и брат и сестра и бака и дека,
сва љубав и радост која се дели
детету мора бити по мери.

Друг и другарица,
учитељ и учитељица,
диван дан и срећан сан
и све, баш све што пожели,
детету треба и мора
бити по мери.

*Ђорђе Капетановић, III/2
ОШ „Милоје Симовић », Драгобраћа
наставник: Ивана Васовић*

Један стари занат

Кројачки чаробњаци

Многобројне продавнице и шопинг центри преплављују градове и сакривају мале, али вредне кројачке радње. Кројачи су, упркос масовној производњи одеће, прави чаробњаци, који иглом и концем, али и многим другим алатима, стварају невероватна уметничка дела.

Кројачки занат један је од најстаријих на нашим просторима. Иако у изумирању, поново се враћа у живот, јер поједини људи желе уникатну одећу различиту од других.

У мојој породици кројачки занат се преноси с колена на колено, а први је у његове воде упловио мој прадеда, Драгомир Марјановић, који је био висококвалификовани кројач са дипломом. Чак је и осам година радио у Паризу, а његова специјалност су биле, у то време популарне, брич панталоне од чоје, по којима је био познат. У његово доба постојало је врло мало радњи у којима се могло купити готово одело, па је било сасвим уобичајено отићи до кројача и наручити одело по својој мери. У његовој радњи осим њега и жене, радила су и три ученика. Они су заједно шили све што се могло сашити: од мушких одела, преко женских хаљина, комплетне народне ношње, разних капа и шајкача. Ко би у то време крочио у његову радионицу, прво што би приметио била би тезга, велики сто на коме се сва чаролија дешавала. Затим, најважније, ту би била и сингерица, односно шиваћа машина, која је тада радила на педалу и чини-

ла право богатство. Наравно, најлепша ствар у кројачкој радионици били су материјали, због којих је изгледала као дечја играоница, препуна боја. У радњи су се налазиле и велике, металне, тешке маказе које би секле било који материјал, затим кројачки метар и дрвени лењир, помоћу којих се мера са човека преносила на тканину, по којој се писало кредом. Међутим, када креде није било, по тканини се могло писати и сапуном. Ту се налазило и шило, дугачки метални предмет, који би са једне стране био зашиљен, а са друге имао круг и који се користио за пробијање тврдих материјала како би игла касније могла да прође, затим напрстак, који изгледа као мала метална капица за прст, која је служила да прогура иглу кроз тканину. Када би на крају одело било готово, оно се пеглало. Тада није постојала пегла на струју, већ се пеглало великом, тешком, металном пеглом која је радила на жар.

Мог прадеду наследио је његов син, Драган Марјановић и његова специјалност су народне ношње. Свакога дана када одем у село и уђем у радионицу, видим деду како седи за шиваћом машином посвећен свом послу, вредан, али и срећан. Та његова срећа увек ме испуни неким прелепим осећањем, пуним љубави, среће и задовољства. Зато улетим у радионицу и загрлим га најјаче што могу, па седнем поред њега и тако радимо заједно до касно у ноћ.

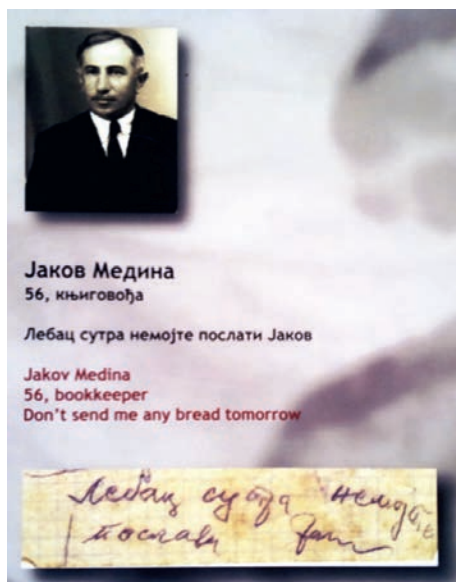
Ања Савовић, VII
ОИШ „Свети Сава“, Крајујевац

ПРИЧЕ О ЈЕВРЕЈИМА

За Крагујевац је октобар месец сећања на жртве страшног злочина који се догодио 1941. године. Тада су поред огромног броја Срба побијени и припадници других народа, пре свега Јевреји. У наставку вам доносимо приче о двојници људи, који су страдали том приликом, а који су на различите начине оставили траг у крагујевачкој историји.

Јаков Медина (1884-1941), књиговођа, творац је једне од најпотреснијих порука стрељаних у Шумарицама: *Лебац, сушра немојте послати*. Отац Аврама и Боле, ожењен Крагујевчанком Лепосавом, члан многих трговачких друштава, пословао је на целом југословенском простору, а био је и заступник Државне класне лутрије. Такође, био је врло активан и у другим областима друштвеног живота, а постоји и много података о помоћи коју је пружао људима. Био је члан надзорног одбора С. Д. Раднички и благајник у Јеврејској вероисповедној општини. Стрељан је 20. октобра 1941. године у Крагујевцу.

Др Ели Моша (1897-1941) био је одличан ученик Гимназије у Крагујевцу, врло активан, похваљиван и награђиван.

Такође, био је и члан литерарне дружине „Подмладак“ са Сариним Јудић имао је два сина: Леона и Мишу. По повратку са студија, 1937. године, отворио је приватни хирушко-гинеколошки санаторијум за жене, у Љубичиној улици (близу садашњег хотела „Крагујевац“), који је радио и после његовог стрељања, до 1945. године. Хонорарно је радио на хируршким одељењима Бановинске и Војне болнице у Крагујевцу.

Др Ели се нарочито истицао радом у Црвеном крсту Крагујевца за шта је добио и друштвено признање Златну границу Црвеног крста. Такође, као истакнути јавни радник био је члан Одбора за дочек Краља Александра I Карађорђевића приликом прославе стогодишњице крагујевачке Гимназије, 1933. године.

Године 1930. др Моша, председник јеврејске вероисповедне општине у Крагујевцу, уступио је просторије у својој кући за богомољу и јеврејски клуб.

На почетку устанка помагао је новчано и санитарским материјалом Крагујевачки партизански одред, а често је у тајности пружао помоћ рањеницима.

Стрељан је 20. октобра 1941. године. Супруга и деца убијени су на Сајмишту, у Београду.

Близанци свирају рок Милутин Ђуричковић

О томе како изгледа свет музике у животу близанаца, а посебно њихове авантуре у кругу породице и школе, сазнаћете у петом роману из познатог хумористичког серијала о близанцима. Нови догађаји пуни сочног хумора и неочекиваних преокрета очекују вас у свакој епизоди и поглављу, у којима, углавном, доминирају исти јунаци из досадашњих издања.

Овде није само рок музика у првом плану, већ су ту и љубав и необична породична традиција у кући близанаца, где све врви од смеха и забаве, дружења и позитивне енергије. Роман који се чита у једном даху, као својеврсна и духовита прича о музици, другарству и младалачкој љубави.

Ђено и црни ђечак Мадам Крикен Муни Вичер

Ђено Астор Венти је стидљиви једанаестогодишњак из једног малог места у коме као да је време стало. Живи са својим ујаком, који је морао да се стара о Ђену уместо родитеља, након њихове тајанствене отмице када је дечаку било тек неколико месеци. У школи заостаје за другима и нема пријатеља. Али, једне ноћи Ђено зачује неку чудну буку која допире са улице и тако почиње његово познанство са ексцентричном мадам Крикен, која ће га повести у паралелну димензију...

Девојчице узвраћају ударац Роберт Такарић

Радни наслов овог дневника-романа дуго је био *Једној девојчици је једној дана киша ђадала два дана*, али је због дужине преиначен.

Када током одрастања останеш без старе школе, старих другара и старог стана, а родитељи баш тад нађу да се разведу... када осетиш да су те сви заборавили... кад останеш без собе и без погледа на игралиште... кад мајка почне да пева, а тако нешто никада није радила... кад напоскон схватиш да си само једна немоћна девојчица у пубертету... кад мислиш да је све кренуло низ реку – добијеш сестру на поклон!

Како мислиш да то није ништа?

Ма дај, молим те...

Немаш ти појма како је када те сестра загрли!

Тамо на оним северним рекама почне да пуца лед.

Мислиш у себи: „Како само овај живот уме да буде леп!“

А киша са почетка приче престане да пада.

Али стварно!

Тајни дневник Агријана Мола Сју Таунзенд

Среда, 10. јун

Пандора и ја се волимо! Сада је то званично! Она је то рекла Клер Неилсон која је рекла Најзелу који је рекао мени.

Рекао сам Најзелу да каже Клер да каже Пандори да и ја њу волим. Полудео сам од среће и усхићености. Прешао сам и преко тога што она пуши пет цигарета дневно и има свој упаљач. Када сте заљубљени такве ствари престају да буду важне.

Тајни дневник Агријана Мола (13 3/4 тог.) представља неустрашив поглед на животне потешкоће једног пубертетлије. Отворено пишући о брачним несугласицама својих родитеља, свом псу, свом животу ганутог песника и несхваћеног интелектуалца, дирљиво искрени дневник тинејџера Агријана Мола јесте урнебесно забавно и незаобилазно штиво за све генерације.

Млагост и први изуми Никола Тесла

Никола Тесла је 1919. године за амерички часопис *Истраживач електрике* описао свој живот и научни рад у низу чланака под називом *Моји изуми*. Имао је тада преко 60 година, а поживеће још четврт века. Подоста речи у том његовом погледу на живот посветио је детињству које је најављивало будућег изумитеља, али и родитељима и породици, као и земљи својих предака.

Сан Градимир Стојковић

Роман који је пред нама добио је награду Гордана Брајовић за најбољу дечју књигу 2002. године. Овај роман је интересантна, убедљива потресна прича и социолошка драма о деци, као и свима онима које је страхота рата на овим просторима одвојила од својих огњишта...

Пишући о својим јунацима који ће се са својом Реком из збиље сећања и сна предосећања будућности, срести на другој обали, где је све дозвољено, Стојковић се дотакао судбина безбројних девојчица и дечака којима је закинута од будућности. Пишући о њима он је писао о нама. Драгоцену књигу за све генерације.

Риба на дрвету Линда Малали Хант

Свако је паметан на свој начин. Али ако судиш о риби по њеној способности да се попне на дрво, она ће читав живот провести мислећи да је глупа.

Али је довољно способна да превари многе. Сваки пут кад се упише у нову школу успева да сакрије да не зна добро да чита. Уморна је од тога што због дислексије сви мисле да је „спора“ или да је „губитник“, али нема снаге да затражи помоћ. Међутим, уместо проблематичне девојчице, њен нови наставник види у њој креативно и оштроумно дете. Кад Али и нови наставник буду међусобно успоставили поверење, све ће се променити...

Риба на дрвету је емотивна прича која се обраћа свима онима који осећају да се не uklапају у своју околину и који због тога трпе. Заснован на личном искуству, роман Линде Мулали Хант показује да сви ми поседујемо одређене таленте и да ће неуспех доћи само ако се не трудимо довољно.

Јована Гемаљевић, I/3
ОШ „Найталија Нана Недељковић”

Јелена Стефановић, VIII/3
ОШ „Свети Сава”

Емилија Зечевић, VII/3
ОШ „Свети Сава”

Јелена Оборвић, VII/3
ОШ „Свети Сава”

Загонетке

Народне загонетке су традиционалне говорно-мисаоне поруке. Састоје се из метафоричној, или непосредној, двосмисленој, нејасној и често збуњујућеј ишћања, које има истоово утврђени облик, на које постоји само један одговор.

Покушајте да дајте одговор на ове, које објављујемо.

Ако сће чули или прочишали неку занимљиву загонетку поделиће је са нама и вашим друћарима.

Ја чувам благо, а људи мене чувају.

(благос)

Цео дан хода, из куће не изађе.

(жџцц)

Корице има – нож није, листове има –
дрво није.

(кнџа)

Никад га није било, никад га неће
бити, а још увек га има.

(зенец)

У њој се огледаш, огледало није, из
ручице бежи кад се дете мије.

(егло)

Ни ранар, ни видар, а свакоме крв
пусти.

(кравар)

Разбрајалице

Разбрајалице су крашке песмице које деца говоре док се играју. Изговарају их кад желе да се разброје у некој игри. Одликује их низ ритмичних и звучних речи необичној значења или без значења. На крају разбрајалица налазе се крашке, нађашене речи које падају на онога ко треба да испадне из игре или да зајочне игру.

Ен, тен, тини, саварака, тини, саварака, тика, така, елен, белен, буф, триф, траф,
труф.

Два се петла побиеше на попово огњиште. Један вели: Иш! Други: Да жмуриш!

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. У десетој башти, много воћа расте, крушка, јабука,
шљива, на шљиви гнездо, у гнезду јаје, у јају беланце, у беланцу жуманце, у
жуманцу пише: Иш! Ти жмуриш.

Елен, белен, балбаделен, жита, гита, окма, локма, златна смоква, златна јабука,
иди сњом на поље.

Народне пословице и изреке

Народне пословице и изреке су сажете живојине мудрости и искуства народа. У пословицама се често јасно граниче добри и лоши поступци, као и награда или казна за одговарајуће деловање.

Правда је спреда танка, а одзади
дебела; а кривда спреда дебела, а
одзади танка.

Какво звоно, такав глас; какво жито,
такав клас; какво дрво, такав клин;
какав отац, такав син.

Више је људи помрло од јела и пића,
него од глади и жеђи.

Тешко кући из које гости не излазе, а
још теже оној у коју не улазе.

Богат је ко није дужан, а млад је ко је
здрав.

Уз криво се дрво и право искриви.

Питалице

Питалица је сажета форма, гео народне књижевности, а чине је питање и одговор који је мудар, али и често духовити.

Оне су јоучној карактера, па их јажљиво прочитајте и обратиће јажњу на јоруку.

Питали шуму:

- Ко те је осакатио?
- Секира, којој сам позајмила држаље.

Питало унуче ђеда:

- Шта те то, ђеде, боли?
- Не питај ме шта ме боли, него шта ме не боли.

Питали мајку:

- Ма забога, брзо ли ти ова шћер узрасте?
- Господска се лоза на високо пење.
- А из куће се закашља некакав старац, па ће рећи:
- Зла трава и коприва брзо расту.

Моја школа из снова

Сваки ученик
добиће прилику
да оствари свој сан
за само један дан.

Да неке нове
осмисли ствари
и школу из снова
своју направи.

Моја ће бити
округла, фина
са прозорима
од мандарина.

Ходници ће бити
препуни ђака
дечјих игара
и смеха првака.

Дугине боје
свуда ће бити
своје ћу тајне
у тој школи скрити.

*Софија Пашић, VI/3
ОШ „Јован Појовић”, Крагујевац*

Дечја права

Дечја права нису мала
али су баш страва.

Школа нам је права и одмор је страва
али од учења мало боли глава.

Свако дете има своја права
да буде срећно и да мирно спава.

Шта год пожелеле деца добију,
никада не смеју да се побију.

*Дуња Рагивојевић, III/2
ОШ „Драгиша Луковић Шћанац”,
Крагујевац*

Моја маца

Имам једну мацу
Слатку малу Рацу.
Воли да се игра,
Весела к'о чигра.

Она воли миша,
А смета јој киша.
Када маца лови,
Увек се и бори.

Воли да јури,
Мало и да жури.
Увек је весела
И по мало блесава.

*Милица Арсић, IV/2
ОШ „Милоје Симовић”, Драгобраћа*

Укршеница

БЛИСТАВ, БЉЕШТАВ	НАШ КЊИ- ЖЕВНИК СА СЛИКЕ	ЈЕДАН КОН- ТИНЕНТ	ЕХО, ОДЈЕК		ТОВАРНА ЖИВО- ТИЊА								
					БРЕМЕ								
ГРЧКО СЛОВО													
МУЖЕВ- ЉЕВ ОТАЦ													
ВРСТА ПАПАГАЈА													
СИМБОЛ НИКЛА			КОЊСКИ ПРИБОР										
			КЊИЖЕВ. СЕКУЛИЋ										
НАЦРТ					ПТИЦА ТРКАНИЦА					ВРСТА ТКАНИНЕ	КОНТРОЛ- НИ ЕКРАН		ЕГИПАТСКО БОЖАН- СТВО
ДЕО ТЕРА- ЗИЈА			ПАС СЕВЕРНИ ЈЕЛЕН								ЗЛАТО (ФР.) СИРЋЕ		
ЕНЕРГИЈА		АПОСТРОФ, ВЕЗНИК		ЖЕНСКО ИМЕ									
		ПОКАЗНА ЗАМЕН.		МЕСТО У СРБИЈИ									
ДЕЛО ПИСЦА СА СЛИКЕ									НАША ГЛУМИЦА МИХИЋ				
МЕТАР													
					ЧАСОВИ, УРЕ								
					МЕСТО У СРБИЈИ								
ЗЕВСОВ СИН (МИТ)			ГУСТАВ КРКЛЕЦ			УЗГОЈ СТОКЕ							
СВЕЗА			ЦАР ЖИ- ВОТИЊА			ЛИЧНА ЗА- МЕНИЦА							
АУСТРИЈА		ГЛУМАЦ ПАЋИНО		СКРАЋЕНИ- ЦА ЗА БРОЈ			РАДИЈУМ						
СУМПОР		АУТОН. ПОКРАЈИНА		ТИТАН			АНДРИЋ ИВО						
			ГРАД У ГРЧКОЈ КИСЕОНИК					АЗОТ ТОНА					
							НАША НЕ- КАДАШЊА ГЛУМИЦА РИНА						
БАЊА У БЕЛГИЈИ													

Драги ученици, наставници, директори школа, *Дечје искре* су, као што смо већ писали на овим страницама, на иницијативу крагујевачке локалне самоуправе и подршку Школске управе и Актива директора крагујевачких основних школа, обновљене као израз чувања образовне и културне баштине нашег града и читаве Шумадије. Током минулих година остало је много сјајних трагова ваших некадашњих ученика на њиховим страницама. Неки од њих данас у вашим школама подучавају нове генерације лепоти и љубави, знању и солидарности, поштењу и искрености.

Зато пружите шансу и данашњим генерацијама својих ученика да оставе траг на нашим страницама, траг који ће остати као трајно сведочанство о непоновљивим данима детињства, о сновима и надама пред вратима будућности, о радостима слободног духа и дубоке искрености

Кренули смо пуни елана, са дубоким и искреном надом да овај часопис може само да оплемени васпитну и образовну мисију школе.

Почетак је био колико амбициозан толико и полетан по одзиву који нам је стигао из већине школа. Бројни и разноврсни литерарни и ликовни радови преплавили су нашу малу редакцију. Обновљене *Дечје искре* наишле су на снажан одјек и ван подручја града Крагујевца, почели су да нам стижу радови из школа у Грузи, Баточини, Рачи, Лапову...

Сада стижемо на почетку школске године. Наша је пракса да са школама сарађујемо организовано, односно да нам стижу у њима пробрани радови. Радовало би нас ако свака школа одреди наставника задуженог за сарадњу са *Дечјим искрама*, што би поједноставило нашу комуникацију.

У духу слободе, наравно, сваки ученик може и самостално да шаље своје прилоге. Али редакција предлаже да радови ваших ђака који желе да објављују у *Дечјим искрама* буду организовано прикупљени у школама, одабрани на секцијама, како би прилику добили најталентованији, најприлежнији и како би то била награда за њихов труд и успех.

У очекивању успешне сарадње, наше странице остају отворене за пробране прилоге ученика ваше школе. Адресе за слање радова налазе се у импресуму, испод ових редова.

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ISSN 0352-6879

Издавач Установа културе „Кораци“

За издавача Златко Милојевић

Уреднички колеџијум

Миодраг Стојиловић, главни и одговорни уредник, Дејан Ђусић, заменик главног уредника, Никола Говедарица, ликовни уредник, Слободан Пилиповић, кординатор сарадње са школама, пласман и маркетинг, Сања Живковић, лектор-коректор, Александар Ђоковић, графичко-ликовна опрема

Редакција

Сања Живковић, Слађана Толић, Никола Ненковић, Тања Панић, Сања Палибрк, Даница Станковић

Савешћ

Миљан Бјелетић, председник, др Недељко Манојловић, Горан Јоксимовић, Снежана Рајевац, Љиљана Ђуковић, Анђелка Армуш, Биљана Милосављевић, Невена Степановић, Миодраг Стојиловић

Часопис је месечник и излази девет пута годишње. У време школског распуста не излази. Радове слати поштом или достављати лично на адресу: Дечје искре, Установа културе „Кораци“, Саве Ковачевића 5, 34000 Крагујевац, а литерарни прилози се могу слати и електронски на адресу decjeiskre@gmail.com. Рукописи се не враћају.

Цена по примерку 100 динара.

Припрема за штампу „Кораци“

Текући рачун

840-0000001228664-39

Штампа Артпринт Медиа, Нови Сад

Сйрахиџа Радојковић, IV/2, ОШ „Најшалија Нана Недељковић“

Емилија Зечевић, VII/3, ОШ „Свети Сава“

Установа културе
КОРАЦИ
decjeiskre@gmail.com

Град
Крагујевац

